

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 622/2016-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 28. septembra 2016 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČIA], [REDAKČIA] [REDAKČIA], toho času v Ústave na výkon väzby Žilina, zastúpeného advokátom Mgr. Matejom Krajčim, PhD., advokátska kancelária, Májkova 1, Bratislava, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 3 Tpo 42/2016 zo 4. júla 2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČIA] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 2. septembra 2016 doručená sťažnosť [REDAKČIA], [REDAKČIA], toho času Ústav na výkon väzby Žilina (ďalej len „sťažovateľ“), v ktorej prostredníctvom splnomocneného právneho zástupcu namieta porušenie svojho základného práva na súdnu

ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v spojení s čl. 1 ods. 1 ústavy uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 3 Tpo 42/2016 zo 4. júla 2016 (ďalej aj „namietané uznesenie“).

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že proti sťažovateľovi je vedené väzobné trestné stíhanie pre trestné činy vraždy podľa § 219 ods. 1 a 2 písm. i) zákona č. 140/1961 Zb. Trestný zákon v znení neskorších predpisov, pričom sťažovateľ bol do väzby vzatý uznesením Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 0 Tp 215/2016 z 20. mája 2016 z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. a), b) a c) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“), ktorým okresný súd súčasne podľa § 80 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku neprijal písomný sľub sťažovateľa ako náhradu väzby a podľa § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nenahradil jeho väzbu dohľadom probačného a mediačného úradníka. O sťažnosti podanej sťažovateľom proti uvedenému rozhodnutiu rozhodol krajský súd uznesením sp. zn. 3 Tpo 42/2016 zo 4. júla 2016, ktorým ako súd druhostupňový zrušil označené uznesenie okresného súdu a rozhodol o vzatí sťažovateľa do väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, pričom podľa § 80 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku neprijal písomný sľub sťažovateľa a podľa § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nenahradil väzbu sťažovateľa dohľadom probačného a mediačného úradníka.

Sťažovateľ citujúc podrobne judikatúru ústavného súdu argumentuje, že pre jeho väzbu z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku neboli splnené podmienky, keďže súd odôvodnil u neho tzv. „*pokračovaciú väzbu*“ iba skutočnosťou, že je stíhaný pre inú trestnú činnosť časovo predchádzajúcu trestnej činnosti, ktorá je predmetom vyšetrovania v dotknutom väzobnom konaní. Sťažovateľ ďalej dôvodí nesplnením materiálneho predpokladu väzby, kde uvádza, že odo dňa vznesenia obvinenia príslušný vyšetrovací spis neobsahoval žiaden procesne spôsobilý dôkaz, na podklade ktorého by bolo možné konštatovať dôvodné podozrenie, že vyšetrovaný skutok spáchal. Sťažovateľ takisto namieta porušenie požiadavky urýchlenosti rozhodovania o jeho väzbe poukazujúc na to, že

k preskúmaniu zákonnosti pozbavenie osobnej slobody malo zo strany krajského súdu dôjsť až po uplynutí štyridsiaticich deviatich dní od jej obmedzenia.

V uvedených skutočnostiach vidí sťažovateľ porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru v spojení s čl. 1 ods. 1 ústavy.

Na základe uvedenej argumentácie sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd o jeho sťažnosti rozhodol nálezom, v ktorom by vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy a jeho práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru v spojení s čl. 1 ods. 1 ústavy uznesením krajského súdu sp. zn. 3 Tpo 42/2016 zo 4. júla 2016, predmetné uznesenie zrušil, vrátil vec krajskému súdu na ďalšie konanie, prikázal mu prepustiť sťažovateľa z väzby a priznal sťažovateľovi primerané finančné zadost'učinenie vo výške 10 000€, ako aj trovy právneho zastúpenia.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa skúmajúc, či nie sú dané dôvody na jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Z citovaného § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní návrhu je tiež posúdiť, či tento nie je zjavne neopodstatnený. V súlade s judikatúrou ústavného súdu možno o zjavnej neopodstatnenosti návrhu hovoriť okrem iného aj vtedy, keď namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98).

Sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (v spojení s čl. 1 ods. 1 ústavy) uznesením krajského súdu sp. zn. 3 Tpo/42/2016 zo 4. júla 2016, ktorým krajský súd ako súd druhostupňový zrušil uznesenie okresného súdu sp. zn. 0 Tp 215/2016 z 20. mája 2016 a rozhodol o vzatí sťažovateľa do väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, pričom podľa § 80 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku neprijal písomný sľub sťažovateľa a podľa § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nevyhovел návrhu na nahradenie väzby sťažovateľa dohľadom probačného a mediačného úradníka.

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu právo na osobnú slobodu je garantované čl. 17 ods. 5 ústavy a je v ňom obsiahnuté aj právo obvineného na súdnu ochranu pri pozbavení osobnej slobody z titulu väzby, ktoré zahŕňa požiadavku urýchleného rozhodovania o jej zákonnosti, ako aj právo obvineného nebyť vo väzbe dlhšie ako po dobu nevyhnutnú alebo byť prepustený počas konania, pričom prepustenie sa môže v zákonom

určených prípadoch podmieniť zárukou. Obsah označeného ustanovenia ústavy korešponduje právam vyplývajúcim z čl. 5 ods. 3 dohovoru (napr. III. ÚS 7/00, III. ÚS 255/03, III. ÚS 199/05, III. ÚS 424/08).

Súdne preskúmanie zákonnosti pozbavenia osobnej slobody kladie nároky na kvalitu a rýchlosť tohto preskúmania (pozri napr. III. ÚS 404/2011).

Rozhodovacia činnosť Európskeho súdu pre ľudské práva jednoznačne vymedzila záver, že záruky čl. 6 dohovoru sa v „trestných“ veciach týkajú len konaní, v ktorých sa rozhoduje o „oprávnenosti“ obvinenia („bien-fondé“) a nevzťahujú sa na mnohé konania súvisiace s trestným stíhaním, ktorých predmetom nie je rozhodovanie o oprávnenosti obvinenia, t. j. rozhodovanie o vine a treste. Vychádzajúc z uvedeného režimu čl. 6 dohovoru nepodlieha (okrem iného) rozhodovanie o väzbe (Neumeister c. Rakúsko z 26. 6. 1968 a Matznetter c. Rakúsko z 10. 11. 1969). Procesné garancie pri súdnej kontrole väzby poskytuje čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru.

Obdobne na to poukazuje judikatúra ústavného súdu, podľa ktorej konania všeobecných súdov, ktorými sa rozhoduje o väzbe, nie sú konaniami o trestnom obvinení samotnom (konaniami vo veci samej týkajúcimi sa viny obvinenej osoby) a ani konaniami o právach alebo záväzkoch občianskoprávneho charakteru, na ktoré sa vzťahuje čl. 6 ods. 1 dohovoru. V rámci konania o väzbe preto nemôže dôjsť k porušeniu čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, keďže túto oblasť ochrany práv upravuje vo svojich ustanoveniach čl. 17 ods. 1 a 5 ústavy, ako aj čl. 5 dohovoru (napr. I. ÚS 200/06, III. ÚS 277/07). Ustanovenie čl. 6 dohovoru pritom predstavuje z hľadiska jeho pôsobnosti, výkladu a aplikácie jeden celok. Procesnoprávne garancie vyplývajúce z čl. 6 ods. 2 a 3 dohovoru sa preto tiež týkajú tej časti trestného konania, ktorej predmetom je rozhodovanie o samotnom trestnom obvinení (resp. o obžalobe) osoby, a nie sú priamo aplikovateľné na konanie týkajúce sa väzby.

Ústavný súd zdôrazňuje, že s prihliadnutím na skutočnosť kvalifikovaného právneho zastúpenia sťažovateľa, z hľadiska vymedzenia sťažnostnej námietky príslušným článkom ústavy a dohovoru vychádzal, riadiac sa princípom viazanosti návrhom na začatie konania,

v zmysle ustanovenia § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde z petitu sťažnosti, v ktorom sťažovateľ subsumoval svoje námietky pod čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi napadnutým rozhodnutím krajského súdu vydaným v konaní o väzbe a obsahom čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, povedané tiež inak, z dôvodu neaplikovateľnosti čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru na väzobné konanie boli sťažovateľom formulované námietky porušenia uvedených článkov ústavy a dohovoru dotknutým rozhodnutím krajského súdu posúdené ako zjavne neopodstatnené.

Na základe uvedených skutočností rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia, teda o odmietnutí sťažnosti sťažovateľa pre jej zjavnú neopodstatnenosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Nad rámec ústavný súd poznamenáva, že z dôvodu odmietnutia sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť bolo bez právneho významu zaoberať sa nedostatkom jednej z náležitostí sťažnosti, a síce skutočnosťou, že sťažovateľom predložená plná moc nemala perfektnú podobu, tak ako to vyžaduje zákon o ústavnom súde, pretože v nej absentovalo výslovné uvedenie, že sa plná moc udeľuje pre účely zastupovania sťažovateľa v konaní pred ústavným súdom, aj keď z okolností veci bolo zjavné, že k dohode o zastúpení medzi stranami došlo (sťažnosť bola ústavnému súde doručená elektronickou formou z mailovej adresy právneho zástupcu sťažovateľa).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. septembra 2016